

سرمقاله

ادامه از صفحه یک ...

در حوزه فناوری، فرهنگی (از جمله توسعه روابط دانشگاه‌ها، امنیت سایبری و همکاری در زمینه حاکمیت دولت‌ها بر فضای مجازی، همکاری در حوزه گردشگری، مقابله با گرد و غبار در ایران)، اقتصادی و تجاری (گسترش همکاری‌های مالی، بانکی و بیمه‌ای، آغاز برنامه‌های تأمین اعتبار، عرضه پایدار نفت خام به چین، افزایش صادرات محصولات پتروشیمی ایران به چین)، صنعت (همانند همکاری بین شرکت‌های خودروسازی به منظور انتقال فناوری و تولید مشترک) و همکاری‌های سیاسی دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی می‌شود.
اسما در افق طولانی‌تر در این سند غیررسمی عمدتاً به پروژه‌های سرمایه‌گذاری اشاره شده است؛ مهم‌ترین آن‌ها ایجاد مشوق‌های مناسب برای سرمایه‌گذاری چینی در پروژه‌های نفت و گاز ایران، جذب سرمایه‌گذار در پروژه‌های شهرک پتروشیمی چابهار، توسعه جزایر منتخب، سرمایه‌گذاری در زمینه پالایشگاه‌های کوچک و متوسط در شرق، غرب و جنوب ایران، سرمایه‌گذاری در خطوط متروی چند کلان‌شهر ایران، سرمایه‌گذاری در بخش معادن و صنایع معدنی با اولویت مس، سنگ آهن، فولاد و صنایع الیازی هستند.

دیدگاه موافقان قرارداد

اتحاد چین و ایران که تا حدی نتیجه تضعیف نفوذ آمریکا در جهان و به ویژه خاورمیانه است از یک سو تقویت قدرت چین و تضعیف بیشتر حضور غرب و از سوی دیگر پشتیبانی از طرح کلیدی جاده ابریشم جدید را به دنبال دارد. در کنار این نباید تمایل یکن به داشتن یک منبع تأمین نفت ثابت را فراموش کرد. اگر چه سعودی‌ها باز گرترین فروشنده طلای سیاه به این کشور هستند، اما نفت ایران منابع دومین اقتصاد بزرگ دنیا را متنوع و خیال آن را برای تأمین سوخت راحت‌تر می‌کند. به یاد داشته باشیم به دلیل تحریم‌های موجود نیز هم‌اکنون چینی‌ها نفت ایران را با تسخیف قابل توجهی خریداری می‌کنند. از سوی دیگر این قرارداد ممکن است راه را برای شرکت‌های اروپایی برای دستیابی به سهم خود از بازارهای ایران در دینگر و در صورت رفع تحریم‌ها دشوارتر کند. دیگر منفعت نیز می‌تواند به روابط پر آشوب واشنگتن-پکن برگردد و درواقع چین ایران را واسطه کسب امتیاز از آمریکا قرار دهد. اما ایران چه نفعی می‌برد؟ نخست آنکه ایران متعدي چندان قوی در عرضه جهانی ندارد. در این شرایط کم توجهی چین به تحریم‌های ایالات متحده (دشمن مشترک هر دو کشور) و همچنین توجه به قدرت اقتصادی آن‌ها، این کشور می‌تواند حال برنامه جامع همکاری‌های ۲۵ ساله علاوه بر اینکه ممکن است در کوتاهمدت به افزایش فروش نفت ایران منجر شود، در بلندمدت فرصت خوبی برای توسعه زیرساخت‌ها و تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت ایجاد خواهد کرد. ضمن آنکه ورود سرمایه‌گذاران چینی و همچنین توسعه جاده ابریشم می‌تواند مهم‌زمان منافع و تهدیدهایی را برای کشور به همراه داشته باشد.

منتقدان چه می‌گویند؟

عمده نگرانی‌ها به ترس وابستگی کشور به پکن به جای غرب و آن هم به صورت بلندمدت و همچنین تکرار تجربه قراردادهای چین با سایر کشورها برمی‌گردد که عمدتاً بیشتر به منزله وام‌های کلان و بلندمدتی برای دولت‌های این کشورها محسوب می‌شدند که نسل‌های بعدی ناگزیر از بازپرداخت آن بودند. در گزارشی که در تارنمای معاونت دیپلماتسی اقتصادی وزارت امور خارجه منتشر شده به مواردی اشاره شده است که این نگرانی را تشدید می‌کند. در بخشی از این گزارش به نوع سرمایه‌گذاری‌های چین در بنادر کشورهای چین می‌ماند، ننگ‌لادش، سریلانکا، مالدیو و پاکستان اشاره شده که برای دیگر کشورها، بیم‌هایی را ایجاد کرده است. برای نمونه، در روند سرمایه‌گذاری چین در سریلانکا، به‌دنبال شکست «راجا پاکسا» در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۵ دولت جدید سریلانکا به‌منظور هرپیز از اعلام ناتوانی در بازپرداخت یک میلیارد دلار وام در یافتی قبلی از چین و متعاقب مذاکرات طولانی با پکن در بازپرداخت ۲۰۱۷ با اشاره ۹۹ ساله بندر «همبنتوتا» به سال ۱۷ هزار جریب اراضی مرغوب از حاشیه بندر به یک شرکت دولتی چینی موافقت کرد. این معامله آغاز گر مباحث داغ در باب ماهیت پیشنهادات توسعه‌ای چین شد و برخی تحلیل‌گران از ایسن موافقت‌نامه به‌عنوان «معامله بدهی در مقابل سپهم» یاد کردند.

نگرانی اساسی دیگر در ارتباط با این قرارداد این است که روابط ایران و چین متوازن نیست و ایران به سبب تحریم‌ها، انتخاب‌های جایگزین ندارد. همین امر سبب می‌شود تا کفه ترازو به نفع امتیازگیری چین سنگین‌تر شود. درواقع ایران به سبب تحریم‌ها، احتمالاً قدرت بازپراخت هر نوع سرمایه‌گذاری در کشور را به‌سختی خواهد داشت. در چنین شرایطی، قطعاً کشوری مانند چین، تفاوت سرمایه‌گذاری که در پروژه‌های ایران خواهد داشت را مطالبه خواهد کرد. این امر می‌تواند در آینده برای ایران مشکلاتی را ایجاد کند. چنین رابطه‌ای بد نوعی رابطه یک‌طرفه خواهد بود و امکان امتیازگیری از سوی این کشور را فراهم می‌کند. به تعبیری دیگر، قدرت بازی و انعطاف از ان چین خواهد بود نه ایران.

هیچ جایگزینی برای برجام وجود ندارد

ایرنا، معاون وزیر امور خارجه روسیه با تأکید بر اینکه «هیچ جایگزینی برای برجام وجود ندارد» از تمامی طرف‌های این توافق خواست تا برای بازگشت هرچه زودتر به برجام همه تلاش خود را به کار گیرند. سرگئی ریابکوف معاون وزیر امور خارجه روسیه در پایان نشست کمیسیون مشترک برجام که به صورت ویدئو کنفرانس بر گزار شد، تأکید کرد که هیچ جایگزینی برای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) وجود ندارد. ریابکوف در ادامه از تمام طرف‌های برجام خواست تا حداکثر تلاش خود را برای بازگشت هرچه سریع‌تر به چارچوب اولیه تعیین شده در این توافق را به کار گیرند.

سرمقاله

۲

پنشنبه ۱۵ فروردین ۱۴۰۰
سال سیام | شماره ۶۴۸۳
۴ آوریل ۲۰۲۱ | ۲۱ شعبان ۱۴۴۲

رئیس سازمان انرژی اتمی در میزگرد یک شبکه اجتماعی خبر داد:

بن بست برجام در حال شکستن

رئیس سازمان انرژی اتمی با بیان اینکه بن بست برجام در حال شکسته شدن است، گفت: وقتی در مذاکرات وارد مسائل فنی می‌شویم یعنی مسئله به گونه‌ای در حال مدیریت شدن است. علی‌کبر صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی با حضور در میزگرد یک شبکه اجتماعی و در پاسخ به پرسش‌های کاربران این شبکه به نشست روز جمعه کمیسیون مشترک برجام اشاره کرد و گفت: قرار است هفته آینده در وین در حد فنی در کمیسیون مشترک برجام بحث‌هایی مطرح شود. صالحی تأکید کرد: مسائل فنی بحث محوری برجام در چارچوب مسائل حقوقی و سیاسی است و در جلسه کمیسیون مشترک برجام مسائل حقوقی و سیاسی مرور شده است و فعلاً توانستیم چند قدمی جلو برویم. وی با بیان اینکه بن بست برجام در حال شکسته شدن است، گفت: این بن بست در هر مرحله اول شکسته شده که اتفاقی نوید بخش است. وقتی در بحث‌ها وارد مسائل فنی می‌شویم به این معنی است که مسئله به گونه‌ای در حال مدیریت شدن است.

رئیس سازمان انرژی اتمی تصریح کرد: متأسفانه بحث برنامه هسته‌ای ایران

فعال سیاسی اصول گرا مطرح کرد:

تیر خلاص به کاندیداتوری سعید محمد

یک فعال سیاسی اصول گرا گفت: مصاحبه آقای سردار جوانی به موضوع کاندیداتوری آقای سعید محمد در انتخابات ریاست جمهوری خاتمه داد و فکر کنم خود آقای سعید محمد هم به این شکل دیگر کاندیدای ریاست جمهوری نشود چون ذهنیت‌ها نسبت به او منفی شد.

محمدعلی پورمختار، درباره آینده انتخاباتی سعید

خبر روز

معاون دفتر روحانی:

وطن را زمین سوخته نکنید

معاون دفتر رئیس‌جمهوری با انتقاد از اقدام برخی گروه‌ها و جناح‌های سیاسی در اعتبار زدایی از مرجعیت‌های مختلف در کشور اظهار کرد: میراث اعتبار زدایی، زمین سوخته است؛ وطن را زمین سوخته نکنید. علیرضا معزی معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهوری در یادداشتی در حساب کاربری خود در توئیتر نوشت: «جنون اعتبار زدایی از همه چیز و همه کس، کار را به آنجا رساند که مرجعیت‌ها یک به یک فرو ریخت و فرصت آگاهی بخشی در بزنگاه‌ها، لحظه به لحظه از دست رفت. آنقدر بر ترو شخصیت‌ها، بر نفرت پراکنی و دروغ اصرار کرد که حتی صدای فن‌سالاران هم در هیاهوی نابلدان وهوچی‌گران، شنیده نمی‌شود. حاصل این اعتبار زدایی بی‌وقفه و نفرت پراکنی تمام وقت آن شده که وقتی تریبون‌ها و جریان‌ها، همگرا و فارغ از رقابت‌ها درباره سندی غیرالزام‌آور توضیح می‌دهند، شنیده نمی‌شوند و تردید جای اقاغ را در افکار عمومی می‌گیرد. کاش می‌فهمیدند علیه دیپلمات‌ها، دروغ را با نام مستعار گاندو بر آنتن می‌برند، شگفت‌آور نیست که صدای دستگاه سیاست خارجی در هیاهوی ادعاهای شاخ‌داری چون دفن زباله‌ها هسته‌ای چین در کویر ایران اِگم شود. میراث اعتبار زدایی، زمین سوخته است؛ وطن را زمین سوخته نکنید.»

نخست‌وزیر کره جنوبی فروردین به تهران می‌آید

ایسنا، یک شبکه کره‌ای گزارش داد که نخست‌وزیر این کشور در آینده نزدیک عازم تهران خواهد شد تا درباره موضوع آزادسازی نفت کش توقیف شده کره‌ای با مقامات ایرانی رایزنی کند. شبکه اس.بی.اس کره جنوبی، اعلام کرد، چونگ سوی گیون نخست‌وزیر این کشور قرار است به زودی به ایران سفر کند. قرار است این سفر در راستای حل و فصل موضوع آزادسازی نفت کش توقیف شده کره جنوبی در ایران باشد. این سفر اولین سفر کاری چونگ به یک کشور خارجی پس از رسیدن به این مقام خواهد بود. بنا بر این گزارش، زمان این سفر قرار است ۱۱ آوریل (۲۲ فروردین) باشد.

سیاست Policy

ایران گفت: بدهی زیادی به روسیه داریم اما روس‌ها همچنان به همکاری هسته‌ای‌شان با ایران ادامه داده‌اند.

فرماندهی باشد یا سایر موارد که ما نمی‌دانیم. حالا فارغ از آنکه اصل این تخلف چه باشد، می‌توان گفت کسانی که علاقه داشتند آقای سعید محمد به صحنه انتخابات ریاست جمهوری بیاید و کاندیدا شود تا او را مورد حمایت قرار دهند، حالا دچار تردید شده‌اند.

وی درباره امکان انتقال بدنه اجتماعی سعید محمد به کاندیدای دیگر اظهار کرد: البته اشخاص طرفیت بالفعلی دارند، این می‌تواند مؤثر واقع شود، در واقع به مقداری که مردم به او اعتقاد دارند قطعاً می‌تواند آن‌ها را در حمایت از کاندیدای خاصی بسیج کند.

خبر ویژه

سختگوی کاخ سفید:

گفت‌وگوهای غیرمستقیم با ایران سازنده است

در حالی که مقامات کشور مان تأکید می‌کنند «هیچ نیازی به مذاکره با آمریکا وجود ندارد»، سختگوی کاخ سفید تأکید کرد که از نظر آمریکا، گفت‌وگوهای غیرمستقیم با ایران سازنده خواهد بود. جن سایی سختگوی کاخ سفید در یک نشست خبری تأکید کرد که در نظر آمریکا، گفت‌وگوهای غیرمستقیم با ایران در وین به طور بالقوه‌ای سازنده است. وی اظهار داشت: کاخ سفید مذاکرات غیرمستقیم با ایران را در وین به شکل بالقوه‌ای سازنده می‌داند اما درباره دیپلماسی کاملاً شفاف است و در حال حاضر نیز انتظار ندارد که گفت‌وگوهای مستقیم (با ایران) انجام شود. سیدعباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر امور خارجه کشور مان جمعه شب در یک گفت‌ووی تلویزیونی تأکید کرد: ما هیچ مذاکره‌ای با آمریکا نداریم چه مستقیم و چه غیرمستقیم، ما فقط با اعضای برجام مذاکره و گفت‌وگو می‌کنیم. عراقچی با اعلام مطلب فوق افزود: همین اعضای که الان به عنوان گروه ۴+۱ شناخته می‌شوند طرف گفت‌وگوها ما خواهند بود و آن‌ها هستند که با طرف‌های دیگر هر طور که خودشان بخواهند می‌توانند صحبت کنند، ولی ما هیچ گفت‌وگویی چه مستقیم و چه غیرمستقیم با آمریکایی‌ها نداریم. این دیپلمات ارشد کشور مان همچنین خاطر نشان کرد: از نظر ما هیچ طرح گام‌به‌گامی وجود ندارد و اصلاً به نقشه راه احتیاج نداریم.

تکلیف برگزاری مراسم ماه رمضان در جلسه ستاد ملی کرونا روشن شد

زرد و آبی آری، نارنجی و قرمز نه

و آن را از سر گذرانده است. ما هم به عنوان دولت در طول چهار ماه باقی‌مانده از عمر خود یکی از مهم‌ترین کارهایمان را همین مقابله با کرونا می‌دانیم. روحانی تأکید کرد: مقابله با کرونا، شکستن تحریم، تکمیل طرح‌های پیش‌روی اقتصادی و رسیدگی به معیشت مردم از جمله چهار محور اصلی کار دولت در چهار ماه آینده است. رئیس‌جمهوری با بیان اینکه کرونا در طول چهارده ماه اخیر نه از میان رفته و نه تضعیف شده است، گفت: این ویروس نه تنها باقی‌مانده، بلکه بدتر شده و جهش یافته است. این نوع جدید که چه انگلیسی بنامیم چه برزیلی و چه هر نام دیگری، فقط یک خط مستقیم به سمت بالاست و نشان می‌دهد که مقدر خطرناک است. وی افزود: تنها راه این است که ما توانمند شویم و جامعه را در برابر آن نیرومند سازیم که یکی از راه‌های

صف شرکت در مرحله دوم انتخابات محلی در ایالت بنگال غربی هند. منبع: آسوشیتدپرس

پناهجوی هندوراسی و فرزند ۹ ماهه‌اش در مرز ایالات متحده آمریکا. منبع: رویترز

چهره ناشناخته کاندیدای جدید انتخابات ۱۴۰۰

تسنیم: حجت‌الاسلام سیدعباس نبوی قرار است در انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ ثبت‌نام کند. حجت‌الاسلام سیدعباس نبوی استاد حوزه و دانشگاه و از اعضای مؤسس دفتر تحکیم وحدت قرار است در انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ ثبت‌نام کند. وی ریاست مؤسسه تمدن و توسعه اسلامی را بر عهده دارد و معاونت پژوهشی و آموزشی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، معاون فرهنگی و پژوهشی نهاد نمایندگی رهبری، عضویت در شورای فرهنگ عمومی کشور و مسئولیت نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه تربیت مدرس از جمله سوابق پیشین نبوی است.

تحلیل

ادامه از صفحه یک ...

۴) کنترل بازار نفت: ازرده خارج کردن نفت ایران در ماه‌های اخیر، بر قیمت طلای سیاه تأثیر ی مستقیم داشته است. گران شدن نفت به سود کشورهای متحد آمریکا نیست و آن‌ها به دنبال راهی هستند برای آنکه بار دیگر بتوانند به نفت ایران دسترسی داشته باشند. حذف نفت ایران، فرصتی را در اختیار روسیه قرار داده تا در این بازار به ایفای نقش بپردازد. فرصتی که مورد قبول آمریکا و اروپا نیست و بنابراین آن‌ها چاره‌ای به جز بازگشت ایران به بازار نفت نمی‌بینند.

۵) اثر گذاری بر انتخابات ایران: همان طوره که مذاکره احتمالی ایران و آمریکا در دوران ترامپ می‌توانست به رئیس‌جمهور سابق آمریکا برای ماندن در کاخ سفید کمک کند، هر گونه مذاکره میان تهران و واشگتن در دولت حسن روحانی نیز می‌تواند نگاه‌ها به جریان سیاسی نزدیک به او را در آستانه انتخابات ۱۴۰۰ تغییر دهد. در همین راستا به نظر می‌رسد بایدن احتمال می‌دهد می‌تواند از طریق بازی تحریم، بر انتخابات ۱۴۰۰ اثر گذاشته و نه فقط جناح حامی دولت روحانی را تقویت کند، بلکه این سیگنال را به سایر جریانات سیاسی بدهد که برای رأی آوری، باید بر موضع همکاری با آمریکا تأکید کنند.

۶) پاسخ به جمهوری خواهان: بایدن لازم است تا در داخل کشور، سیاست خارجی دموکرات‌ها را جایگزین سیاست خارجی جمهوری خواهان کند. او می‌داند که حفظ تحریم‌ها علیه ایران می‌تواند به معنی تأیید دیپلماسی جمهوری خواهان باشد و برای آنکه اوتعییری دراین روند ایجاد کند، باید از طریق بازگشت به برجام و لغو تحریم‌ها علیه ایران اقدام کند. بایدن هر چند فرمان سیاست خارجی را با احتیاط می‌چرخاند، ولی می‌داند که باید پاسخی به چهار سال حمله جمهوری خواهان به سیاست‌های اواما در زمینه دیپلماسی بدهد. او با بازگشت به برجام می‌خواهد به جریانات داخلی آمریکا اثبات کند که راه درست کنترل ایران و منطقه، توافقاتی مانند توافق هسته‌ای است.

۷) نگرانی از چین: آنچه آمریکا را ناآگاهان راضی کرد که در جلسه کمیسیون مشترک برجام شرکت کند و گام‌هایی برای اعتمادسازی ایران بردارد، توافق ایران و چین بود. بایدن از دوره مناظره‌های انتخاباتی ۲۰۲۰ بر این نکته تأکید داشته که چین، رقیب جدی آمریکا در جهان امروز است. روشن است که بایدن نمی‌خواهد منطقه را دوستی تقدیم یکن کند. به همین خاطر نگران است با تخریب برجام، راه برای توافق‌های جایگزین ایران با چین و روسیه باز شود.

۸) بازطراحی منافع مشترک با ایران: دولت بایدن برخلاف ترامپ به این منطق توجه دارد که ایران و آمریکا منافع مشترک بسیاری دارند. مثلاً اگر آمریکا بخواهد در عراق یا افغانستان یا حتی سوریه، لبنان و یمن طرحی مؤثر پیدا کند، بدون رضایت ایران شدنی نیست. حتی برای طرح صلح اعراب و اسرائیل هم نگاه‌ها به ایران است. بنابراین بایدن می‌خواهد با کاهش تدریجی تحریم‌ها، به نوعی از حمایت ایران در سیاست‌های منطقه‌ای برخوردار شود. این کار البته پس از ترور سردار سلیمانی ساده نیست، اما بایدن و تیم سیاست خارجی او امیدوار است این روند طی شود.

۹) قدرت نرم، جایگزین قدرت سخت: آمریکا در دوره بایدن به اروپا نزدیک می‌شود. تفاوت اروپا و آمریکا در این است که اروپایی‌ها تلاش دارند از طریق تعریف نظام‌های حقوقی جهان را اداره کنند، اما آمریکا معمولاً تکیه بر قدرت نظامی و مداخله مستقیم دارد. بایدن اگر بخواهد رضایت اروپایی‌ها برای اداره جهان به ویژه در رقابت با چین را جلب کند، راهی ندارد به جز اینکه برجام را احیا کند. برجام، یک نماد حیثیتی دیپلماتیک برای اروپاست که آمریکا حق تخریب آن را ندارد. بنابراین تیم دیپلماتسی بایدن با احیای برجام، به سه منطق قدرت نرم به جای قدرت پرهزینه سخت باز می‌گردد.

۱۰) حفظ اعتبار تحریم: و در نهایت، آمریکا می‌خواهد منطق تحریم را حفظ کند. اینکه تحریم‌های شدید بر یک کشور در دوره‌ای طولانی به تغییر رفتار دولت در آن کشور منتهی نشود، نشانه شکست تحریم است. بایدن می‌داند که ایران و ۲۸ کشور دیگر از جمله چین و روسیه جبهه‌ای متحد علیه تحریم تشکیل داده‌اند. این می‌تواند به معنای مرگ تحریم باشد. پس واشگتن باید خیلی زود از موضع اولیه‌اش عدول کرده، تحریم‌ها را کاهش دهد تا جهان شاهد شکست کامل سیاست تحریم و فشار نباشد.

منبع: خبر فوری